

## Sextende Møde.

Fredagen den 25de Oktober Kl. 1.

Sekretæren, Høimark, oplæste Protokollen fra forrige Møde, som derefter blev underkrevet.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af første Behandling af: Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Kommunernes Skolevæsen udenfor Kjøbenhavn.

**Høgsbro:** Det ærede Medlem fra Kolbing (Berg) bellagede igaar, at jeg ikke havde udtalt mig udførligere i de korte Bemærkninger, jeg tillod mig at fremsætte i Begyndelsen af Mødet. Det undrede mig Noget, at han vilde udtale en saadan Betslægtelse, thi er der noget Medlem her i Salen, som kender mine Anskuelser i denne Sag, er det dog vist det ærede Medlem, der har havt Leilighed til at arbejde sammen med mig i Udvalget i 1872—73, hvor vi i Forening fremskillede vore Tanker om Sagen; men det var maasse ogsaa mere for den større Offentligheds Skyld, at han ønskede mine Udtalelser. Dette kan jeg nu for saa vidt meget vel forstaa, som det ganske vist vilde passe ind i hele den Betragtning, han har og stadig gør gjældende af den Stilling, jeg og mine nærmeste Meningsfæller indtage i denne Samling. Han gaar jo nemlig ud fra, at, fordi vi ikke vilde være med til ifjor at negte Finansloven, skulde nu vor Stilling til Ministeriet være bleven en ganske anden end tidligere, saa at vi skulde kunne forhandle enhversomhelst Sag med dette Ministerium, ja komme til Overenskomst med det og dets Benner, hvorledes den end kunde blive, han taler stadig om, at vi ere et Forhandlingsflertal og saa fremdeles. Hvor ofte det end viser sig, at det ikke er Tilfældet, forandrer det ikke hans Anskuelse; hver Gang der kommer en Kjendsgjerning, som tyder paa, at det Modsatte er Tilfældet — og saadanne Kjendsgjæringer ere komne frem omtrent ved hver Sag og vil formodentlig ogsaa fremdeles fremkomme — mener det ærede Medlem dog, at det ikke gjør Noget; han siger: Det er ikke den rigtige Stilling for os, nei, den rigtige vilde være den og den, som hans Fantasi forestiller ham; det er efter hans Mening Virkeligheden, og den haandgribelige Virkelighed bliver for ham kun et Fantastbillede. Saaledes mener nu det ærede Medlem, at, da vi efter hans Mening aldeles have forandret vor politiske Stilling fra ifjor, saa skulde vi ogsaa i denne Sag have optraadt anderledes, end vi have gjort; men vi staa ganske i samme Stilling overfor Ministeriet som ifjor og iforfjor, og vor Optraaden i denne Sag er derfor ogsaa ganske den samme som i forrige Samling, og jeg kan gjerne tilføje som i 1872—73.

Vi have den Overbevisning, at ligeoverfor den nuværende Minister, som har forelagt et Forslag, der gaar i en fuldstændig anden Retning end den, vi anse for at være den rette, vil det ikke kunne nytte at drøfte Forslaget videre her ved første Behandling, men vi maa ønske Sagen henvist saa hurtigt som muligt til et Udvalg, for at dette Udvalg da kan forme sine Anskuelser, forelægge dem for Ministeren og spørge, om han kan gaa ind paa dem, saaledes som vi gjorde det i Samlingen 1872—73. Hvis en Forhandling her blev optagen, antager jeg, at det kun vilde føre til meget vaklende og flertydige Udtalelser, som man bagefter kunde lægge meget forskellige Meninger ind i. Derfor fik vi i Samlingen 1872—73 første Behandling standset og Sagen henvist til et Udvalg, og gif kun forsaavidt en anden Bei i forrige Samling, som vi vel lode Sagen gaa til anden Behandling, men dog ønskede den saa hurtigt som muligt til et Udvalg, for at Forhandlingen kunde optages der, saavidt Tiden tillod det. Dette er det, vi igjen have ønsket iaar, men det undrer mig meget, at det ærede Medlem, som har været med i Udvalgene begge foregaaende Gange, og saavidt jeg veed, har været fuldstændig enig i Fremgangsmaaden, — i alt Fald har Flertallet af dem, der nu ere hans Meningsfæller, været enig med os — nu kan optræde paa den Maade, han gør; thi er der Nogen, der har indtaget en forandret Stilling, er det virkelig ham; det er ham, som nu vil forhandle med Ministeriet, ja, som nu kommer til at staa i Spidsen for et forhandlende Flertal, bestaaende af hans Benner og af Ministeriets Benner. Og ikke blot dette, men det er ham, som nu anser det for muligt, at et Lovforslag, der dog i det Væsentlige er bygget paa det selsomme Grundlag som i 1872—73, om end en Del ændret, navnlig i Retning af de Indstillinger, der stete fra det daværende Mindretal her i Thinget, bliver Grundlag for vore Forhandlinger. Et saadant Lovforslag anser han nu for at være ikke alene meget paafjæmnellesværdigt, men han agter endog at stille Endringsforslag til det eller mener i alt Fald, at hans Meningsfæller ville gjøre det i Udvalget, saaledes at det kan føres igjennem baade her i Thinget og videre frem, selv til et Fællesudvalg. I 1872—73 var det ærede Medlem enig med os Andre i, at det Forslag, som den Gang var forelagt, var et Grundlag, hvorpaa vi ikke kunde arbejde videre; vi maatte ønske et andet Grundlag, et, som var i Overensstemmelse med vor fri Forfatning af 1849 og ikke et, der var bygget paa de Tilstande, der havde udviklet sig fra Cnevaldens Tid fra 1814, og da var det ærede Medlem enig med os Andre i, at vore fælles Anskuelser vare saa afvigende fra Lovforslaget, at det ikke kunde nytte at bringe dem frem som Endringer, og at vi heller ikke vare i Stand til at bringe dem frem i en saadan Form, at vi kunde afstemme over dem her